14.234, vysloviv právní zásadu, že spory ze služebních poměrů obecních zřízenců (§ 24 zák. č. 16/20 Sb.) patří před pracovní soud.

Citujeme doslovně část důvodů tohoto rozhodnutí:

»Kdyby byl zákonodárce zamýšlel přiznati trvale ustanoveným obecním zřízencům služební postavení veřejnoprávní, byl by to zajisté výslovně prohlásil v zákoně, jako to učinil v § 2, odst. 2 zákona o obecních úřednících ze dne 23. července 1919, čís. 443 Sb., jenž byl jinak vzorem též pro uspořádání předpisů zákona o obecních zřízencích čís. 16/20 Sb. To však zákon neučinil, naopak zdůraznil v § 25, odst. 1 zák. č. 16/20, že zřízenci již ustanovení před účinností tohoto zákona zůstávají nadále ve svém služebním postavení, tedy soukromoprávním a odkázal v § 24 veškeré spory vzešlé ze služ. poměru těchto zřízenců na pořad soudní, tedy zřejmě jako věci soukromoprávní, kdežto stejné spory obecních úředníků byly v § 40 zák. č. 443/19 Sb. přikázány pořadu instancí samosprávných.«

Soukromoprávní povaha služební smlouvy obecního zřízence vystupuje zcela zřetelně a jasně, neboť dovoluje zákon setrvati zřízenci při původně sjednané smlouvě i proti znění nového zákona, upravujícího služební poměry obecních zřízenců (§ 25 zák. č. 16/20, Vážný 3287).

Otázka povahy smlouvy služební a rozhodování o nárocích ze služební smlouvy plynoucích je v podstatě otázkou kompetence.

Není příčiny, proč nezahrnovati pod pojem »i ostatní spory« § 24 zák. č. 16/20 Sb. i spory vzniklé z důvodu propuštění obecního zřízence podle usnesení obecního zastupitelstva na základě ustanovení § 10 téhož zákona po provedeném řízení disciplinárním.

Když soudy uznaly bezvýhradně soukromoprávní povahu služební smlouvy trvale ustanovených obecních zřízenců, nezbývá, než aby rozhodovaly spory z tohoto poměru meritorně i v případě § 10 zák. č. 16/20 Sb., jak to ostatně zákon sám předepsal. Starý judikát č. 191 jest neudržitelný.

Ladislav Hlavatý:

SOUDNÍ PŘÍSLUŠNOST PRO ŽALOBY O NEPŘÍPUSTNOST BERNÍ A POLITICKÉ EXEKUCE.

V praksi pozorujeme často nejistotu, zda žaloby o nepřípustnost berní a politické exekuce patří před okresní soud civilní nebo před okresní soud exekuční.

Jde o žaloby: 1. podle § 357, odst. 2 zák. o přímých daních (po příkladu § 37 ex. ř.),

2. podle § 112, odst. 2 správního řízení (rovněž po příkladu § 37 ex. ř.),

3. podle § 356, odst. 8, věta 2 zák. o př. d. (po příkladu dvou případů § 36 ex. ř.).

K žalobám pod 1. a 2.: Již čl. III., odst. 3 uvozovacího zákona k exekučnímu řádu dopustil výslovně vylučovací žalobu podle § 37 ex. ř. proti politické exekuci v širším slova smyslu, t. j. i proti exekuci berní, a ustanovil pro ni zvláštní, od § 37, odst. 3 ex. ř. odlišnou, soudní příslušnost:

»Pro domáhání se práv ku předmětům dotčeným politickou exekucí (§ 37 exekučního řádu) mají výlučnou platnost předpisy civilního řádu soudního a řádu exekučního. Pro žalobu příslušný jest okresní soud, v jehož obvodu jsou zcela nebo z části v čase podání žaloby předměty, ke kterým jsou prý zřízena tvrzená práva.«

Zákon o přímých daních z r. 1896, č. 220 ř. z., nemaje vůbec předpisů o vymáhání daní, nedotkl se této otázky.

§ 357, odst. 2 zák. o přímých daních z r. 1927 ve znění vyhl. min. fin. č. 227/36 Sb. z. a n., pak upravil ochranu třetích osob majících na předmětu, berní exekucí postiženém »právo, které nedovoluje, aby exekuce byla vykonána«, tím způsobem, že mohou podati nejprve odpor u exekučního úřadu a pak — nebylo-li jejich odporu vyhověno anebo o něm rozhodnuto do 30 dní — mohou podati žalobu »u okresního soudu, v jehož obvodu jsou zcela nebo z větší části předměty berní exekucí postižené v době, kdy se podává žaloba«.

Tím byl celkem převzat předpis čl. III. cit. zák. (až na slovo z v ě t š í části). § 357 z. o př. d. v rozsahu svých ustanovení deroguje sám sebou a podle předpisu čl. II., odst. 1, č. 2 z. o př. d. (podle kterého se zrušují veškerá dřívější ustanovení upravená v hlavě IX. zák., kde je také § 357) předpisu čl. III. uvoz. z. k ex. ř. Pro berní exekuci pro daně přímé (a jiné veřejné dávky jako daně přímé vymáhané) neplatí tedy kompetenční předpis čl. III. uvoz. z. k ex. ř. a v něm citovaný § 37 ex. ř., nýbrž předpis § 357 z. o př. d.

Čl. III. uv. z. k ex. ř. sám o sobě zrušen nebyl a p l a t í pro exekuci p o l i t i c k o u, neboť správní řízení (vl. nař. č. 8/1928 Sb. z. a n.) materii řečeného předpisu nezměnilo, nýbrž jen doplnilo odst. 2, § 112 takto:

»Shledá-li úřad, že na zabavenou věc přísluší třetím osobám právo, které nedopouští exekuci, zruší zabavení věci; n e s h l e d á - l i toho, určí straně činící námitky lhůtu, ve které se má obrátiti na pořad práva soukromého a může po marném uplynutí této lhůty v exekučním řízení pokračovati, jinak odloží další řízení až do pravoplatného soudního rozhodnutí o právu třetích osob nedopouštějícím exekuci.«

Derogace řečeného článku III. pro obor berní exekuce sahá také jen potud, pokud zmíněný § 357 věc opravdu nově upravil. Mohlo by se proto tvrditi, že byla i pro žaloby podle § 357 z. o př. d. nedotčena ustanovení o »výlučné platnosti exekučního řádu«, pokud se jich § 357 cit. z. nedotkl, tedy zvláště § 17 ex. ř. o příslušnosti exekučního soudu pro spory vzniklé za exekučního řízení. Proto se musíme zabývati otázkou, zda lze použíti § 17 ex. ř. pro určení příslušnosti žalob vylučovacích proti exekuci berní a politické. Sudiště podle § 17 ex. ř. vyžaduje zvláštních podmínek. Odst. 2 tohoto paragrafu výslovně stanoví, že »exekučnímu soudu přísluší také projednávati a rozhodovati všechny spory za exekučního řízení vzniklé, p o k u d v tomto zákoně jiný soud není prohlášen za příslušný k tomu«. Čl. III. uv. z. k ex. ř. má právě vlastní ustanovení o příslušnosti, které ustanovení § 17 ex. ř. vylučují.

Použití § 17 ex. ř. vadila by zde také ta skutečnost, že při politické a berní exekuci není vůbec žádného exekučního soudu, § 18 ex. ř., in concreto, poněvadž jako exekuční zakročuje vymáhající berní nebo okresní ú ř a d. Soudem příslušným podle § 17 ex. ř. stává se soud teprve tím, že exekuci, o jejíž nepřípustnost běží, skutečně vykonává.

Teoreticky je tedy nepochybno, že se podle § 17 ex. ř. nelze dovolávati pro zmíněné žaloby příslušnosti jinak místně příslušného soudu exekučního. Jiného předpisu, kromě § 37 ex. ř., který byl právě specielními předpisy čl. III. uv. z. k ex. ř. a § 357 z. o př. d. vyloučen, k odůvodnění příslušnosti exekučního soudu není.

Stejný názor podle právního stavu před vydáním zákona o přímých daních z r. 1927 obsahuje rozh. Nejvyššího soudu ze dne 5. V. 1925

č. úř. sb. 5011. Poněvadž nová úprava věcně odpovídá onomu dřívějšímu stavu, jest toto rozhodnutí použitelné i dnes.

K žalobě pod 3: Jestliže berní i politické exekuční řízení přiznalo třetím osobám právo excisní žaloby v plném rozsahu jako § 37 ex. ř., nezná politická exekuce exekutových žalob podle §§ 35 a 36 ex. ř. vůbec a exekuce berní připouští jen pro dva případy § 36 ex. ř. žalobu na soud, jestliže dlužník nedosáhl nápravy předchozími námitkami a odvoláním.

V § 356, odst. 8, 2. větě čteme:

»Nebylo-li odvolání vyhověno, může dlužník své námitky uplatniti ještě u okresního soudu, v jehož obvodu jest exekuční úřad, pokud popírá, že nastala právní posloupnost v § 260, odst. 1, uvedená (totiž daňové povinnosti na dědice poplatníkova), nebo, že náležel jako osobně ručící společník k společnosti, které byla vymáhaná daň s přirážkami a příslušenstvím předepsána.«

Zde jest příslušnost exekučního soudu nade vší pochybnost vyloučena, neboť není žádného podobného předpisu jako je čl. III., odst. 3, uv. z. k ex. ř., který byl delegoval platnost exekučního řádu. Naopak tento čl. ve svém odst. 2 odkázal v takových případech na zvláštní předpisy o tom platné. Ani nějaká analogie by nemohla vésti k odůvodnění exekučního soudu, poněvadž i v soudním řízení exekučním o žalobě podle § 36 ex. ř. nerozhoduje soud exekuční (§§ 17, 18 ex. ř.), nýbrž soud exekuci povolující.

Jest tedy pro všechny žaloby o nepřípustnost exekuce berní a politické příslušný vždy okresní soud civilní a nikdy exekuční.

František Oswald:

NOVÁ USTANOVENÍ O RUČENÍ PODLE DAŇOVÉ NOVELY Č. 226/1936 A NAŘ. Č. 15/1937.

I.

Podle § 264 daňového zákona ve znění dříve platném mohlo býti uplatněno ručení proti osobám tam uvedeným za dlužné daně teprve tehdy, nemohla-li daň s přirážkami a příslušenstvím býti vymožena na osobě k tomu povinné, vyžadovalo se tedy, aby úřad nejprve provedl exekuci proti daňovému dlužníku. Novelou č. 226/1936 byla tato otázka upravena podstatně jinak: *Ručení lze uplatniti jen tehdy proti ručící osobě, nezaplatil-li poplatník daň s přirážkami a příslušenstvím, ač byl upomenut.* Nevyžaduje se tedy již předchozí exekuce proti poplatníku, stačí pouhá upomínka.

Jen u jedné skupiny případů ručení zůstává nadále v platnosti požadavek, aby se ukázalo, že daň nemohla býti u poplatníka řízením donucovacím vymožena dříve, než lze uplatniti nárok proti ručící osobě. Jde o případy, kdy osoby, jež od poplatníka nabyly *darem nebo jednáním darování zastírajícím* nějakých majetkových předmětů, ručí za daň důchodovou, všeobecnou daň výdělkovou, daň rentovou a z vyššího služného, kterýžto případ byl dříve upraven v § 264, odst. 1 č. 7 a nyní z odst. 1 byl vyňat a upraven zvlášť v § 264, odst. 2.

Nové prováděcí nařízení 15/1937 jest potud správné, pokud rozlišuje dvě skupiny případů ručení, totiž podle odst. 1 § 264 a druhou skupinu podle odst. 2 téhož paragrafu, neboť odstavec 2 obsahuje